

SKALKKA

informačný bulletin n. f. Beňadik • číslo 8 • marec 2017

OBSAH:

- Úvodník *S radosťou...*
- **Duchovná služba na Skalke bude posilnená**
Kto je Dušan Berta?
- Rekonštrukcia interiéru pútnického kostola
- **Čo nás čaká v tomto roku?**
- Podujatia Pútnického miesta Skalka v roku 2017
  - **Velkonočný príhovor** *Boh nám dáva všetko*
  - **FRA ANGELICO** pre Jozefa Vydrnáka
  - Paralely fatimských zjavení v súčasnosti
  - **Skalka – cieľ pútnikov a turistov**
  - **Ďakujeme**

S radostou začíname realizovať naše plány pre tento rok, ktoré budú v znamení stého výročia fatimských zjavení. Veríme, že bohatý plán podujatí v duchovnej i kultúrnej oblasti uspokojí návštevníkov Skalky. Dúfame, že prekonáme prekážky a pokročíme aj v budovaní ďalšej potrebnej infraštruktúry.

S radostou očakávame vašu podporu a pomoc v každej forme – morálnej i materiálnej, ale hlavne v modlitbe, aby sa naša práca darila – ora et labora.

S radostou sme prijali správu o posilnení duchovnej služby na PMS. Systematická a obetavá práca, invencia a motivácia nášho rektora prináša svoje ovocie. Sympatické je, že sa mu dostáva aj podpora v osobe duchovného spolupracovníka.

S radostou sa pripravujeme na slávenie Veľkej noci. Stáva sa už tradíciou, že duchovná príprava k týmto sviatkom práve na Skalke a jej križovej ceste oslovuje stále viac ľudí. Pozývame aj vás.

S radostou vám ponúkame po dlhšom čase ďalšie vydanie nášho informačného bulletinu. Jeho obsah sme pripravili pestrejší a vo väčšom rozsahu. Veríme, že vás poteší a bude pre vás zdrojom zaujímavých informácií, ale aj podnetom na úvahy. Možno niekoho z vás povzbudí a pridá sa k našim aktivistom alebo brigádnikom. Prijmeme vás s radostou! ☘

Ing. Ľubomír Plško, zriaďovateľ n. f.

S RADOSTOU...

S radostou sme sa obzreli za uplynulým rokom. Na výročnom stretnutí Správnej rady n.f. BEŇADIK a jeho aktivistov sme sa potešili z pozitívneho rozvoja nášho pútnického miesta Skalka (ďalej „PMS“), v oblasti duchovnej i materiálnej. Od 7. mája 2016 je PMS diecéznou svätyňou v novom šate a návštevnosť na Skalke rastie.

d UCHOVNÁ SLUŽBA NA SKALKE BUDE POSILNENÁ

Začiatkom marca prišla na Skalku radostná správa – otec biskup Viliam Judák posielal na Skalku ďalšieho kňaza – otca **Dušana Bertu**, ktorý pôsobil ako špirituál kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre, aby spolu s doterajším správcom pútnického miesta otcom Petrom Beňom mohli rozšíriť pastoračnú starostlivosť o prichádzajúcich pútnikov.

Pri tejto príležitosti vám predstavujeme o. Bertu. Položili sme mu niekoľko otázok. Odpoveď na dve z nich prinášame. Plné znenie rozhovoru nájdete na www.putnickemiestoskalka.sk.

• Kto je Dušan Berta?

Tak túto otázku si občas kladiem aj ja, no našťastie sú veci, ktoré sú v odpovedi na túto otázku už dané a neodvolateľne platia. K nim patrí v prvom rade to, že som sa narodil 9. októbra 1970

v Zlatých Moravciach rodičom Františkovi a Magdaléne ako tretie dieťa a zároveň tretí syn.

Detstvo a mladosť, až do nástupu na základnú vojenskú službu (ZVS), som prežil v krásnom prostredí botanickej záhrady Arboretum Mlyňany, kde obaja rodičia pracovali, hoci mama bola predtým učiteľkou. Keď ju však

bývalý režim postavil pred jasnú voľbu: škola alebo kostol, vybrala si to druhé a vďaka tomu má dnes veriacu rodinu a jedného syna kňaza.

Základnú školu som navštevoval (a aj sa v nej učil) v Tesárskych Mlyňanoch.

Stredoškolské štúdiá som absolvoval na strojníckej priemyslovke v Leviciach. Prvý zápis o zamestnaní som mal v občianskom preukaze z Tesly Vráble zo dňa 4. 7. 1988. 5. 7. 1988 už tam bol zápis o výstupe a 6. 7. 1988 som nastupoval ako OTK-ár v bývalom Calexe Zlaté Moravce. Potom nasledovala ZVS, ktorú nám vďaka „nežnej revolúcii“ medzitým skrátili na 20 mesiacov (ja som si odslúžil len 17), a o dva týždne po návrate z „vojenčiny“ som prvýkrát prekročil brány Kňazského seminára v Bratislave.

• S čím prichádzate na Skalku?

Prvé, s čím som sem prišiel, boli lyže (bežky aj zjazdovky), a ďalší bude spolu s ostatnými vecami určite bicykel. Pripomína mi

to trochu prvú kapláňku v Šuranoch, kde som ešte ani poriadne nevyložil veci z auta, a už som sa pýtal kostolníka, kde sa dá kúpiť volejbalová lopta. Tým chcem len trochu naznačiť svoju lásku k športu (vyrastal som najmä na futbale) a pridať pranie, aby sa Trenčín predsa len podarilo v hokejovej extralige postúpiť do play-off. Je to zatiaľ jediný extraligový štadión, na ktorom som ešte nebol.

Viem, že tieto záležitosti nie sú tie najdôležitejšie, ale aj to je jedna s možnosťami, ako sa s ľuďmi možno stretnúť a zblížiť a ako môže človek aj sám relaxovať.

Čo sa týka tej vnútornej „výbavy“, ktorú si prinášam na Skalku, tak je to zatiaľ taká zmes radosti, bázne, istého napätia – aké to celé bude?, ale aj otvorenosti pre nové veci spojené s vierou, dôverou, vďačnosťou, túžbou byť užitočný, a prania, aby to, čo tu budem žiť, bolo naozaj Božie. Možno by som to celé prirovnal k pocitom nábožných žien, ktoré, keď sa dozvedeli, že ich Pán vstal z mŕtvych, „so strachom a s veľkou radosťou bežali to oznámiť jeho učeníkom“ (Mt 28,8). Strach a veľká radosť! Obava z niečoho, čo doposiaľ nepoznali, a veľká radosť z novej budúcnosti, ktorá sa pred nimi otvárala v prítomnosti vzkrieseného Pána. Takže sám som zvedavý. Čas všetko ukáže. Veď 1. máj 2017 je blízko a potom sa to všetko dá „do pohybu“. ☞

REKONŠTRUKCIA INTERIÉRU PÚTNICKÉHO KOSTOLA

Na začiatku roku 2015 sme si povedali, že pútnický kostol na Skalke by si zaslúžil nový dôstojný šat, veď je to hlavné miesto úcty našich diecéznych patrónov. O to viac, že počet prichádzajúcich pútnikov stále stúpa. A tak sme sa pustili do práce. Oslovil som pani architektku Máriu Sabovú zo Žiliny, aby nám s týmto zámerom pomohla a navrhla architektonické riešenie rekonštrukcie interiéru pútnického

kostola na Skalke. Išlo nám o celkové zladenie liturgických prvkov a mobiliára. Úmyslom bolo zachovať jednoduchosť tohto kostola, veď naši svätci boli pustovníci a žili v jednoduchosťi a chudobe – nech to odráža aj štýl kostola. Preto sme uprednostnili jednoduché tvary a materiály. Hneď z prvých štúdií pani architektky sme si mali z čoho vybrať a po vzájomných konzultáciách sme jednotlivé prvky dotiahli do finálneho štádia.

Čas realizácie sme stanovili na jarné týždne okolo Veľkej noci. Predpokladali sme, že celý projekt môžeme stihnúť za štyri týždne. Prípravné práce sa začali 7. marca 2016. Po 5. pôstnej nedeli sa kostol celkovo pre verejnosť uzavrel a začalo sa naplno pracovať.

Ako prvá nastúpila kamenárska firma Kasoče, s. r. o., z Trenčianskej Turnej. Začali klásť novú podlahu z prírodného kameňa – spišského travertínu. Zároveň sa v Konej pri Rajci začali vyrábať nové lavice u pána Ivana Bollu. Po položení podlahy prišiel čas osadiť nové liturgické zariadenie z prírodného pieskovca – oltár, ambonu, odkladacie stoličky. Novú bezpečnostnú mrežu a všetky okrasné kovové prvky vyrábala firma Umekov zo Žiliny. Mozaikové prvky v oltári, ambone a konsekračné križe vytvorila pani architektka Sabová. Nové stoličky sme zabezpečili z drevárskej firmy z Topolčian.

Oslovili sme aj výtvarníka Jozefa Vydrnaka, ktorý má veľmi blízko ku Skalke. Požiadali sme ho, aby vytvoril dva sklenené panely s motívmi našich svätcov a pamätnú tabuľu, ktoré sú v predsieni. Jeho veľmi vydarený návrh realizovala sklenárska spoločnosť Kováč, s. r. o., z Dubnice nad Váhom. S drobnými maliarskymi opravami stien nám pomohla firma Stavbal z Mníchovej Lehoty.

Aj napriek tomu, že práce neboli ešte dokončené, kostol sa otvoril na druhý veľkonočný víkend – v druhú veľkonočnú nedeľu sme

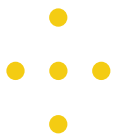

v ňom slávil Sviatok Božieho milosrdenstva. V nasledujúci týždeň sa interiér skompletizoval a 10. apríla 2016 (teda s týždňovým meškaním) po piatich týždňoch intenzívnych prác bol interiér kostola až na malé detaily dokončený.

Celkové náklady na rekonštrukciu interiéru boli 44 tis. € a hradili sme ich z milodarov pútnikov, príspevku neinvestičného fondu Beňadik a príspevku niekoľkých okolitých farností. Všetkým opäť vyslovujeme úprimné Pán Boh zaplať a tešíme sa z priazne, ktorú tolki prechovávať k tomuto pútnickému miestu.

Slávnostná konsekrácia kostola bola 7. mája 2016, pri ktorej na našu veľkú radosť otec biskup Viliam Judák vyhlásil pútnický kostol za Diecéznu svätyňu sv. Andreja-Svorada a Beňadika, pustovníkov a patrónov Nitrianskej diecézy.

Komfort pre pútnikov sa nám podarilo zvýšiť aj inštaláciou nového vykurovacieho systému v diecéznej svätyni, ktorý sme nainštalovali v januári tohto roku. Jeho cena bola 11 tis. €, čo sme tiež hradili z milodarov pútnikov. ☚

ČO NÁS ČAKÁ V TOMTO ROKU ?

V tomto roku máme v úmysle zrenovovať drevené schodisko v pravej veži kostola, ktoré je v havarijnom stave.

Veľkou výzvou pre nás je vybudovanie nového pútnického domu, ktorý by mal stáť na mieste terajšieho pútnického domčeka. V novom pútnickom dome by mali pútnici nájsť dôstojné zázemie – sociálne zariadenia, prednáškovú miestnosť, predajňu suvenírov a občerstvenia, bude tam aj plnohodnotné bývanie pre niekoľkých kňazov a personál. Cieľom projektu bude zabezpečenie celoročnej prevádzky pútnického miesta a podmienok pre obsluhu pútnikov.

Výstavba pútnického domu bude spojená aj s rekonštrukciou hlavného schodiska pred svätyňou a chodníky s bezbariérovým prístupom do svätyně.

Dlhodobou požiadavkou turistov a pútnikov je vybudovanie autobusových zastávok.

Tento problém sa rieši už niekoľko rokov – doposiaľ neúspešne, ale snád' už nie sme ďaleko od jeho konečného realizovania aj v spolupráci s Trenčianskym samosprávnym krajom. ☚

Peter Beňo, rektor diecéznej svätyně

Podujatia PÚTNICKÉHO MIESTA SKALKA 2017

marec

- 4. 3. ... Začiatok pútnickej sezóny
- 1. – 5. 3. ... Pôstna nedeľa • *Krížová cesta*
- 24. 3. ... Pôstna iniciatíva „24 hodín pre Pána“

apríl

- 8. 4. ... Divadelné predstavenie „*Posledné dni Ježiša Krista*“
- 22. 4. ... Večer milosrdenstva
- 23. 4. ... Púť k *Božiemu milosrdenstvu*

máj

- 6. 5. ... Fatimská sobota
- 20. 5. ... Večer milosrdenstva
- 27. 5. ... Púť ku *Guadalupskej Panne Márii*

jún

- 3. 6. ... Fatimská sobota
- 9. 6. ... Noc kostolov
- 10. 6. ... Večer milosrdenstva
- 19. – 25. 6. ... 10. ročník výtvarno-literárneho sympózia *ORA ET ARS*
- 24. 6. ... Púť *prvoprijímajúcich detí a rodičov*

júl

- 1. 7. ... Fatimská sobota
- 8. 7. ... Večer milosrdenstva
- 15. – 19. 7. ... Pútnická konferencia *NOVÉ SVITANIE*
- 17. 7. ... *Slávnosť Sv. Andreja-Svorada a Beňadika*
- 22. 7. ... slávnostná vernisáž výtvarno-literárneho sympózia *ORA ET ARS*
- 22. – 23. 7. **HLAVNÁ PÚŤ KU SV. ANDREJOVI-SVORADOVI A SV. BEŇADIKOVI** (hlavným celebrantom bude arcibiskup Cyril Vasil)

august

- 5. 8. ... Púť *Rádia LUMEN*
- 5. 8. ... Fatimská sobota
- 12. 8. ... Večer milosrdenstva

september

- 2. 9. ... Fatimská sobota
- 9. 9. ... Večer milosrdenstva
- 10. 9. ... *Benefičný mariánsky koncert*
- 15. 9. ... *Sv. omša v Kláštore* na Veľkej Skalke
- 24. 9. ... Púť *seniorov*

október

- 7. 10. ... Fatimská sobota
- 14. 10. ... Večer milosrdenstva

• • • *Bližšie podrobnosti k jednotlivým podujatiam budú zverejňované na www.putnickemiestoskalka.sk alebo na výveske PMS.*

Otváracie hodiny kláštora v roku 2017

- **APRÍL:**
Sobota – nedeľa: ... 13.00 – 17.00 hod.
- **MÁJ:**
Sobota nedeľa: ... 10.00 – 17.00 hod.
- **JÚN:**
Denne okrem pondelka ... 10.00 – 17.00 hod.
- **JÚL, AUGUST**
Denne okrem pondelka ... 10.00 – 17.00 hod.
Sobota, nedeľa ... 10.00 – 19.00 hod.
- **SEPTEMBER**
do 15.9. 2017 denne
okrem pondelka ... 10.00 – 17.00 hod.
- *do konca mesiaca*
sobota, nedeľa ... 10.00 – 17.00 hod.
- **OKTÓBER**
Sobota, nedeľa ... 13.00 – 17.00 hod.

Krzysztof Bizuzan (PL): Krucifix zo Skalke (Detail), drevo, 2010. Sympozium Ora et Ars Skalke 2010. Foto: Miroslav Dobiáš, 2010.

BOH nám dáva všetko

(Velkonočný príhovor Ivana Šulíka)

Pri stretnutiach s priateľmi či známymi neraz počujeme slová o uponáhľanej dobe, v ktorej žijeme. Práve preto nám liturgický rok ponúka pôstne obdobie, ktoré nás má pripraviť na slávenie Veľkej noci, najväčšieho a najdôležitejšieho kresťanského sviatku. V tomto čase sa máme viac ponoriť do vlastného vnútra, odpútať sa od toho, čo nás zťažuje, a zamyslieť sa nad zmyslom nášho života vo svetle veľkonočného tajomstva.

Známy biblista, jezuita a niekdajší milánsky arcibiskup kardinál Carlo Maria Martini v knihe Nočné rozhovory v Jeruzaleme hovorí, že počas svojho života čelil jednej veľkej otázke – nedokázal pochopiť, prečo Boh necháva svojho Syna trpieť na kríži, a dokonca ani ako biskup sa mnoho ráz nedokázal pozrieť na krucifix. V jeho pochybnostiach mu pomohla táto teologická myšlienka: Bez umierania by sme sa nedokázali Bohu odovzdať úplne. Pre istotu by sme si vždy nechávali otvorené zadné vrátka. V smrti sme však nútení vkladať svoju nádej výlučne do Boha.

Ježišovo utrpenie nám chce pripomenúť niečo mimoriadne dôležité: k Božiemu zjaveniu nepatrí len Božie slovo, ale aj jeho mlčanie – Božie mlčanie. Len ak sme schopní zachytiť Božie ticho, môžeme dúfať, že budeme počuť i jeho slovo. A potom do tohto hlbokého posvätného ticha zaznie najúžasnejšia a najdôležitejšia správa, akú kedy človek počul: Niet ho tu, žije! Premohol smrť a prináša nádej všetkým ľuďom! Nádej na nový život a večné šťastie!

Keď v roku 1922 hudobný skladateľ Giacomo Puccini ochorel na rakovinu, pracoval práve na opere Turandot, považovanej za jeho najlepšie dielo. Svojim žiakom vtedy povedal: „Ak sa mi nepodarí dopísať Turandot, chcem, aby ste ju za mňa dokončili vy.“ Krátko nato zomrel. A Pucciniho žiaci operu dokončili. V roku 1926 mala premiéru v milánskej La Scale a dirigoval ju Pucciniho obľúbený žiak a slávny dirigent Arturo Toscanini. Všetko išlo dokonale až po notu, pri ktorej smrť donútila Pucciniho odložiť pero. Po Toscaniniho tvári začali stekať slzy, zastavil orchestr, prestal di-

rigovať a obrátený k divákovi zakričal: „Po toto miesto napísal operu majster. Potom zomrel.“ V sále zavládlo hrobové ticho. Toscanini znova zdvihol dirigentskú paličku, usmial sa cez slzy a zvolal: „Ale učni dielo dokončili.“ Keď sa opera skončila, v sále nastal ohromný potlesk.

Boží Syn Ježiš Kristus cez veľkonočné tajomstvo svojej smrti a zmŕtvychvstania vykonal najväčšie dielo, akého dejiny človeka i sveta boli svedkami. Priniesol nám tak nádej, že všetko zlo, utrpenie i samotná smrť, s ktorými sa človek denne stretáva, nebudú mať posledné slovo. To bude patriť Životu a Láске. Kresťanom, svojim nasledovníkom, prikázal v tomto diele pokračovať. Zveril nám úlohu, aby sme o tejto nádeji priniesli zvesť všetkým ľuďom: „Chodte teda do celého sveta, učte všetky národy a krstite ich...“ (Mt 28, 19).

Velkonočné udalosti sú pre nás zahalené tajomstvom, z ktorého dokážeme pochopiť iba zlomok. Najpochopteľnejšia z neho je Božia láska, ktorú nám preukazuje vo vzkriesení. „Božia láska je márnratná,“ hovorí český biblista Angelo Scarano a zároveň cituje svätú Alžbetu od Najsvätejšej Trojice, ktorá hovorí o „prílišnej Božej láske“. Veľká noc nám teda dáva možnosť pozrieť sa na lásku z iného pohľadu – nie sentimentálne a pateticky, ale bytostne. Boh nám dáva naozaj všetko. ☞

Ivan Šulík, riaditeľ Spolku svätého Vojtecha

VÝROČNÉ ZASADNUTIE ORGÁNOV n. f. BEŇADIK

Tradičné výročné stretnutie Správnej a Dozornej rady n. f. BEŇADIK sa uskutočnilo 22. februára 2017 v sídle neinvestičného fondu BEŇADIK. Orgány fondu pod vedením predsedu Správnej rady Mons. Viliama Judáka prerokovali Správu o činnosti n. f. BEŇADIK za rok 2016, vrátane Správy o hospodárení fondu. Rovnako prerokovali a schválili Plán činnosti a Rozpočet na rok 2017.

Nosné aktivity minulého roku boli orientované na spoluprácu pri rekonštrukcii diecéznej svätyne na Malej Skalke a tiež projektovú a administratívnu prípravu vybudovania autobusových zastávok a príslušnej infraštruktúry na Veľkej Skalke. Fond sa spolupodieľal na údržbe areálu PMS a organizácii brigádnickej činnosti. Významnými aktivitami bola i organizácia Noci kostolov na Veľkej Skalke 10. júna 2016 a tiež organizácia tradičného Mariánskeho koncertu na Trenčianskom hrade začiatkom septembra minulého roku.

Neinvestičný fond BEŇADIK zhromaždil v roku 2016 celkovo 31 tis. € na podporu PMS, z toho 22 tis. € bolo použitých na rekonštrukciu interiéru diecéznej svätyne. Nosnou aktivitou v roku 2017 bude realizácia autobusových zastávok na Veľkej Skalke. Plán rozpočtu pre rok 2017 predpokladá zhromaždiť na rozvoj PMS 35 tis. €.

PMS sa teší priazni okolitých obcí

Najbližší „susedia“ PMS, obce Skalke nad Váhom a Zamarovce, tradične pomáhajú aktivistom na Skalke. Rovnako sa tešíme aj brigádnickej podpore z týchto obcí. Novým prvkom spolupráce s regionálnymi komunálnymi štruktúrami je naštartovanie spolupráce s Regionálnymi združeniami Vlára-Váh, Inovec, Teplička. Bude sa týkať podpory budovania infraštruktúry nadväzujúcej na projekt zvýšenia bezpečnosti na štátnej ceste č. 507 a prípravu cyklotrasy realizovanej TSK. ☞

fRA ANGELICO pre JOZEFA VYDRNÁKA

Jedným z nových laureátov Ceny FRA ANGELICO*** udelených vo februári 2017 je aj Jozef Vydrnák (56). Je zaujímavé, že v krátkom časovom období je to už druhý výtvarný umelec „od Skalky“, ktorý bol týmto ocenením poctený. V roku 2014 sa stal laureátom Ceny FRA ANGELICO akad. maliar Juraj Oravec, tiež „dvorný umelec“ pútnického miesta Skalka.

Najstaršie pútnické miesto na Slovensku Skalka je asi silnou inšpiráciou, keď v krátkom časovom období umelci (Juraj Oravec a Jozef Vydrnák) spojení úzko so Skalkou boli za svoju tvorbu takto ocenení.

• **Váš výtvarný prejav je pre vás veľmi typický. Nestriedate štýly a aj používané techniky máte jasne vyprofilované. Pri pohľade na vašu prácu, vaše dielo je jasné, kto je autor.**

Tenké lineárne perokresby od začiatku 90. rokov využívam vo svojej ilustrátorskej tvorbe. Špecifický znak (konštrukt) charakterizujúci túto kresbu vznikol na základe inšpirácie špirálovým barokovým prvkom.

Približne od polovice 90. rokov minulého storočia sa usilujem hľadať cestu vizuálnej filozofie zobrazujúcej námet cez jeho zjednodušené fragmenty, tiež rôzne súvisiace znaky, skratky, symboly. Využívam často i možnosť viacnásobného, časovo posunutého zobrazenia danej témy v jednom obraze pomocou jednoduchých deliacich lineárnych prvkov. Túto filozofiu zobrazenia som použil i pri výtvarnej realizácii dvoch skiel novou sklárskou technológiou Diptech v bočných výklenkoch svätyne na Malej Skalke.

Foto: TK KBS / Peter Zimen, 2017.

• **Spomínané ocenenie nie je určite len za vašu výtvarnú tvorbu. Ste kľúčovou osobnosťou aj významného Medzinárodného výtvarno-literárneho sympózia ORA ET ARS. V tomto roku ho organizujete už po desiatykrát. Prečo to robíte? Čím vás toto podujatie každý rok naplňa?**

Sympóziu na Skalke vzniklo spontánne „zospodu“. Na počiatku to bol len nápad Mgr. Terézie Nikovej a Mgr. Hanky Gallovej – pracovníčok Oddelenia kultúry Mesta Trenčín, neskôr sa pridala i vtedy nová vedúca Oddelenia kultúry MsÚ Trenčín Mgr. Janka Masárová (v súčasnosti pracovníčka TNOS v Trenčíne) – organizovať výtvarné podujatie na spropagovanie Skalky ako najstaršieho pútnického miesta i miesta s výrazným genius loci. Autorky sa potom skontaktovali so mnou. Pri vzájomných konzultáciách sme usúdili, že aby podujatie bolo bohatšie (i z pohľadu spestrenia monotónnosti katalógov z čisto výtvarných plenérov), pokúsime sa spojiť výtvarnú zložku s literárnou. Z tohto dôvodu sme sa obrátili na spisovateľa Rudka Dobiáša. Ako kurátora podujatia sme prizvali trenčianskeho kunsthistorika a znalca umenia PhDr. Mariána Kvasničku, ktorý pomohol vytvoriť názov sympózia Ora et Ars. Takže v určitej „dobrej viere“ sme sa pred deviatimi rokmi pokúsili osloviť prvých účastníkov. Zatiaľ sa nám vo všetkých ročníkoch podarilo vždy vykryštalizovať skupinu výtvarníkov a literátov, ktorá prišla na Skalku, tvorila, vytvorila a na vernisáži i vystavila dôstojné kolekcie obrazov, grafík, textov,

inštalácií... V rámci rozvoja partnerských vzťahov sa prioritne zameriavame na autorov zo štátov V4. Vďaka vernisáži, katalógom, putovným výstavám, televíznym reportážam i ústnemu podaniu sa špecifická, Skalkou inšpirovaná, výtvarno-literárna zvesť rozniesla (okrem púte) i takouto formou po celom Slovensku a i v okolitých štátoch. A pokiaľ sa urodilo ovocie zvýšeného záujmu o pútnické miesto Skalka, tak organizovanie tohto podujatia má zmysel.

• **Významne pomáhate aj Farskému úradu v Skalke nad Váhom a neinvestičnému fondu BEŇADIK pri rozvoji pútnického miesta Skalka. Vaša tvorba zdobí aj novo zrekonštruovaný interiér diecéznej svätyne – Kostola sv. Andreja-Svorada a sv. Beňadika na Malej Skalke. Čo pre vás znamená podieľať sa na rozvoji nášho pútnického miesta?**

V odpovedi si pomôžem myšlienkami z jednej knižnej recenzie. Na webovom portáli postoj.sk som si 27. 2. 2017 prečítal zaujímavý príspevok o knižnom titule: Benediktova voľba od amerického autora Roda Drehera. Súviselo to s komplexnejšou témou: ako žiť kresťanstvo v západnej spoločnosti, ktorá sa stáva nepriateľskou voči prirodzenosti človeka, voči kresťanskej viere a kultúre konzervatíva? Autor vidí východisko v adaptácii základných atribútov Reguly sv. Benedikta z Nursie: **poriadok, modlitba a práca, stabilita, komunita, pohostinnosť a vyváženosť** v ľudskom spoločenstve mimo kláštor. Dreher upozorňuje, že idea Benediktovej voľby nevytvára alternatívu voči cirkevným štruktúram, no môže značne ovplyvniť, ako bude Cirkev na Západe vyzerať v najbližších storočiach. Bude to však nevyhnutné, keďže – ako uvádza anotácia knihy – prichádza nová doba temna, čas skúšok, v ktorom sa kresťania „naučia rozlišovať medzi povrchným optimizmom a kresťanskou Nádejou“.

Starobylá Skalka pri Trenčíne je miestom, ktorého zvelaďovanie, v symbióze s rozvojom benediktínskej zásady **ora et labora** u laikov, môže

byť pre dnešných ľudí tým, čím bola táto Regula sv. Benedikta pre Európu v 5. a 6. storočí, keď zachránila Európu pred chaosom zániku, rozkladu, vojen a priviedla ju k poriadku a Svetlu. Stav dnešnej Európy opäť smeruje do chaosu a neistoty. Preto je potrebné rozvíjať a zvelaďovať pútnické miesto Skalka i s posolstvom benediktínskych svätcov sv. Andreja-Svorada a Beňadika dnešnému svetu.

• **Aké sú vaše plány do budúcnosti? Ako plánujete osviežiť ORA ET ARS do druhého desaťročia jeho tradície?**

V tomto roku si pripomíname 110 rokov narodenia významnej osobnosti Slovenska, osobnosti zapísanej v kalendári UNESCO, rímskokatolíckeho kňaza, historika umenia, slovenského novotomistického filozofa prof. Ladislava Hanusa. Radi by sme mu venovali príspevok v katalógu 10. ročníka. Takýmto spôsobom by sme si radi pripomenuli v ďalších ročníkoch i ďalšie významné udalosti či jubileá. Masív Skalky s kláštorom a diecéznou svätyňou je tiež ešte nie dokonale historicky, geologicky, archeologicky či inak prebádaná lokalita. V kultúrno-historickej prílohe katalógu sympózia OKNO budeme radi každému príspevku, ktorý v ďalších ročníkoch obohatí a rozšíri vedomosti o tomto mieste. ☞

...

Kto je Jozef Vydrnák?

Narodil sa 21. marca 1961 v Trenčíne. Študoval súkromne u akad. maliara M. Sučanského v Trenčíne a tiež na SVŠT v Bratislave, VŠVÚ v Bratislave na oddelení grafického dizajnu u prof. L. Longauera. Venuje sa malbe, kresbe, volnej a úžitkovej grafike, realizáciám v architektúre. Je už takmer 10 rokov významným spoluorganizátorom výtvarno-literárneho sympózia ORA ET ARS SKALKA. Svoju tvorbu prezentoval na množstve výstav a je nositeľom viacerých ocenení, naposledy laureátom Ceny FRA ANGELICO za výtvarnú tvorbu. Žije a tvorí v Dubnici nad Váhom.

***CENA FRA ANGELICO je ocenenie, ktoré udeľuje Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru pri KBS popredným umelcom, vedcom a teoretikom ako prejav uznania za tvorbu a prácu pri rozvoji kresťanskej kultúry.

P

ARALELY FATIMSKÝCH ZJAVENÍ V SÚČASNOSTI

Je dobré, že cirkev zaviedla zvyk zasvätiť každý rok niečomu výnimočnému. Ponúka nám už tradične významnú tému, s ktorou celý rok žijeme, do ktorej sa vnoríme a zistíme, aké to bolo dobré a užitočné, až sa nám s ňou nechce lúčiť. Po roku 2016 – Roku Božieho milosrdenstva máme príležitosť pripomenúť si sté výročie fatimských zjavení. Cez rôzne formy máme možnosť uchopiť fatimské poslanstvo a fatimské výzvy. Je k dispozícii bohatá faktografia, zaujímavé úvahy i hodnotné umelecké diela, viažuce sa k tejto výnimočnej udalosti z druhej dekády 20. storočia. Aj pre naše pútnické miesto to je v tomto roku dôležitý fenomén, ktorý si určite nájde miesto v našom náboženskom či kultúrnom programe.

Situácia začiatku 20. storočia a dnešok majú zjavne určitú spojitosť a spoločného menovateľa. Pri pohľade na vývojovú špirálu sú zrejme paralely odlišné možno vo svojej forme, čo je dané všeobecným vývojovým posunom v období sto rokov. Obsah je veľmi podobný, v podstate ten istý, ale v modernej podobe vďaka vedeckému pokroku, moderným technológiám, globalizácii sveta, zdokonaľovaniu dobra aj zla... Rovnako ako pred sto rokmi sa ľudstvo snaží nahradiť vieru v Boha vierou v človeka a zahľadením sa do seba. Rovnako ako vtedy, ba ešte viac sa darí kultúre smrti a ľudstvo vynaliezavo prináša nové prvky aj v tejto oblasti. Ak bol začiatok 20. storočia obdobím revolúcií a nevídaného vojnového konfliktu, čo prežívame teraz? Svet je plný krvavých revolúcií, zdanlivo lokálnych ozbrojených konfliktov či zástupných vojen. Možno cynický terorizmus pred sto rokmi nepoznali, ale to je

**pokánie, pokánie,
pokánie, pokánie,**

práve typický prejav posunu po vývojovej špirále... Bojovný ateizmus, ktorý chcel skrze svetovú revolúciu vymazať Boha zo života človeka, dnes nahrádzame inou, premyslenou deštrukciou kresťanstva, najmä u nás v Európe. Ako nám rozkvitol za sto rokov mravný relativizmus, ľudská neznášanlivosť, dekadencia morálky, konzumný apetít. Ako premyslene a dôkladne prebieha demontáž hlavného piliera spoločnosti, ktorým je zdravá rodina. Ako nám chradne hodnotový systém na jednej strane a bujnie naša ľudská pýcha na úžasný pokrok, ktorý sme za posledné desaťročia dosiahli aj za cenu nenahraditeľných škôd, napríklad na životnom prostredí. Snáď už netreba prezentovať viac paralel, z ktorých chodí mráz po chrbte.

Posolstvá z Portugalska, ktoré boli skrze čisté detské osobnosti, ponúknuté ľudstvu ako východisko z hrôz a biedy tej doby, sú aj pre nás návodom, ako nájsť východisko z marazmu aktuálneho sveta. Sto rokov v súčasnej epoche nie je až tak veľa, aby sme zabudli, čo bolo ľudstvu zvestované, k čomu Matka Božia nabádala, aké výzvy fatimského poslanstva zazneli. Všetkých dvadsať výziev je vskutku aj dnes vrcholne aktuálnych. Ak teda čelíme podobným hrozbám ako ľudstvo pred sto rokmi, neváhajme a použijme rovnako ako pred sto rokmi terapiu naordinovanú Matkou Božou vo Fatime. Nemusíme pritom cestovať do Fatimy, robme však to, čo robili pútnici prichádzajúci do Covadalia. Prichádzajme na našu Skalku a odpovedajme na výzvy z Fatimy, ktorúkoľvek si vyberieme. Nemusí to byť vždy 13. v mesiaci, urobme si 13. kedykoľvek môžeme a chceme. Hlavne, aby sme neboli ľahostajní, lebo hrozné sa deje a hrozby sú reálne tu. Dennodenne a v priamom prenose ich vidíme, počujeme o nich a niektoré aj v realite prežívame. ☩

Ing. Ľubomír Plško, zriaďovateľ n. f.

(Úvaha inšpirovaná zdrojom „Aktuálnosť fatimského poslanstva“ od Mgr. Ing. Pavla Benku SF, zverejnené na stránke www.putnickiemiestoskalka.sk.)

STO ROKOV FATIMY

Skalka – cieľ pútníkov a turistov

Rok 2016, ktorý bol Rokom Božieho milosrdenstva, bol pre pútnické miesto Skalka pri Trenčíne významný i tým, že v Diecéznej svätyni na Malej Skalke bola Svätá brána. Príchod pútníkov a väčšia miera informovanosti sa odrazili aj v návštevnosti kláštora na Veľkej Skalke. Nárast návštevnosti bol oproti roku 2015 o 50% vyšší, čo v číselnom vyjadrení bolo cca 5 000 ľudí. Prichádzali pútnici, farské spoločenstvá, žiaci a študenti zo základných i stredných škôl, skupiny seniorov aj bežní turisti, ktorí si návštevu Skalky zaradili do svojej trasy. Celkovo kláštor na Skalke navštívilo viac ako 16 000 návštevníkov. Najviac ich bolo v mesiaci júli, čo každoročne ovplyvňuje púť na sviatok sv. Andreja – Svorada a Beňadika.

Najväčšiu časť návštevníkov tvorili návštevníci zo Slovenska, ktorých bolo 14 800. Druhou najpočetnejšou skupinou boli návštevníci zo susednej

Českej republiky – 1050. Početnejšie skupiny tvorili aj návštevníci z Chorvátska, Poľska, Maďarska a Nemecka.

Stojí za zmienku, že na Skalku „zablúdili“ aj návštevníci z Equádoru, Kiribati, Peru, Filipín, Azerbajdžanu a ďalších krajín.

O návštevníkov pútnického miesta sa starala skupina ôsmich sprievodcov, ktorí sa snažili priblížiť všetkým históriu a význam tohto, pre nás tak drahého, miesta. Okrem slovenčiny priblížili Skalku a jej význam návštevníkom aj v anglickom, nemeckom a chorvátskom jazyku. Kiežby takéto významné miesta našich náboženských a kultúrnych dejín objavovalo stále viac Slovákov a návštevníkov z cudziny.

Návštevníčky z Ameriky nám po návšteve Skalky povedali, že keby miesto s takouto históriou a významom mali v Amerike, poznal by ho celý svet. A tak sa aj my snažíme a budeme snažiť predstaviť naše pútnické miesto čo najväčšiemu počtu návštevníkov z rôznych kútov sveta.

Tak nám Pán Boh a naši svätí Andrej-Svorad a Beňadik pomáhajte! ☞

Katarína Darvašová, sprievodkyňa

• • • ĎAKUJEME ZA PODPORU A POMOC • • •

Neinvestičný fond BEŇADIK ďakuje všetkým svojim priaznivcom za preukázanú finančnú podporu, brigádnickú pomoc a sympatie, ktoré nám pomáhajú v našej práci.

Pomôcť finančne nám môžete poukázaním finančných prostriedkov na účet n.f. BEŇADIK číslo účtu: SK75 0200 0000 0028 5804 0256, vedený vo VÚB, a.s.

Ochotu zapojiť sa do brigádnickej činnosti alebo iných aktivít nám oznámte na telefónnych číslach:

+421 908 784 259 – p. Pavol Pliško ☞ +421 905 587 493 – p. Miroslav Vendžúr

N. F. BEŇADIK HĽADÁ SPOLUPRACOVNÍKOV

Pre realizáciu našich zámerov a aktivít potrebujeme ďalších aktivistov s nasledovným profilom:

- **organizačné a administratívne práce** •
- **sprievodcovská činnosť (aj so znalosťou AJ)** •
- **technicko-organizačné práce** •
- **propagácia a mediálne aktivity** •

Záujemcovia hláste sa na t. č. +421 918 504 701 p. Magdaléna Bátorová

SKALKA – informačný bulletin n. f. BEŇADIK • Číslo 8.

Zostavil: Ing. Lubomír Pliško. • Redakčná rada: Ing. Lubomír Pliško, predseda. • Členovia: Pavol Pliško, Magdaléna Bátorová, Mgr. Janka Masárová, Ing. Martin Beták • Fotografie: Štefan Kačena, Peter Zimen, TK KBS, JUDr. Štefan Majtán, Miroslav Dobiáš, archív autorov príspevkov, archív n. f. BEŇADIK, archív sympózia ORA ET ARS. • Fatimské ilustrácie: akad. mal. Juraj Oravec. • Vydal n. f. BEŇADIK v marci 2017.